

Çiva MBH. 13, 1170. — 2) m. a) Feuer ÇABDA. im ÇKDr. — b) Bein. Skanda's H. 209. HALĀJ. 1, 20. — c) N. pr. eines Kriegers Verz. d. Oxf. H. 28, a, 4. — d) N. pr. eines Fürsten der Garuḍa Lot. de la b. l. 3. — 3) n. Quecksilber RĀĠAN. im ÇKDr.

महातिष्ठोर्ग (म^०-तेजस्+गर्भ) m. eine best. Meditation Lot. de la b. l. 269.

महातोय (महा+घ्रा^०) n. eine grosse Trommel: श्राक्त^० KATHĀS. 71, 76.

1. महात्मन् (महा+आ^०) m. der grosse Geist, die Weltseele: कालः पचति भूतानि सर्वाण्येव महात्मनि (= ईश्वरे Schol.) MAITREJUP. 6, 15. M. 1, 54 (= परमात्मन् KULL.). der Intellect (= महात्मन् Schol.) BHĀG. P. 9, 7, 24.

2. महात्मन् (wie oben) 1) adj. a) eine grosse d. i. edle Natur habend, edel, hochherzig H. 367. HALĀJ. 2, 201. Bein. von Göttern und Menschen M. 1, 4. 41. 61. 5, 1. SUND. 3, 30. BRĀHMAN. 1, 29. N. 2, 11. 12. 3, 17. 4, 6. 8, 17. 11, 18. MBH. 1, 6017. 5, 6011. R. 1, 1, 76. 3, 8. 8, 1. 51, 25. 60, 33. 2, 45, 1. Spr. 303. 364. 1336. 1733. 2107 (Gegens. दुरात्मन्). 2146. 2825. 5010. KĀM. NĪTIS. 3, 11. 36. KATHĀS. 28, 34 (voc.). 63, 84. 66, 168 (voc.). BRAHMA-P. in LĀ. 53, 5. 56, 4. SĀH. D. 2, 15. HIT. I, 8. WEBER, RĀMAT. UP. 334. Çiva MBH. 13, 1149. सूर्य R. 4, 40, 62. — b) einen grossen Geist habend so v. a. hochbegabt, überaus klug: बुद्धिर्महात्मनाम् Spr. 584. — c) hochstehend, mächtig, gewaltig: काल Spr. 2186. स भूमिपालाय विधा-तुमौषधं महात्मनां चार्क्षति सूरिसत्तमः SUÇR. 1, 248, 9. महापद्म (ein Welt-elephant) R. GORR. 1, 42, 16. पृथिवी सर्वा खन्यते सगरात्मजैः । बह्वक्ष्य महात्मनो (= सिद्धगन्धर्वादयः Schol.) वध्यन्ते जलचारिणः || R. ed. Bomb. 1, 39, 25. कुल hochstehend, vornehm Spr. 3817. Gegens. कृपा PAÑKĀT. 24, 4. — 2) m. (sc. गणा) Bez. einer Klasse von Manen MĀRK. P. 96, 46. — Vgl. माहात्म्य.

महात्मवत् (von महा+अत्मन्) adj. hochbegabt, überaus klug Spr. 3931.

महात्म्य in der Stelle साधु पृच्छसि मां देवि श्रीं महात्म्यमुत्तमम् PADMA-P. 2, 14, wo, wie schon das Metrum zeigt, श्रीशमहात्म्यम् zu lesen ist. Auch DAÇAK. 8, 4 ist मा^० zu lesen.

1. महात्यय (महा+घ्रा^०) m. grosses Leid MBH. 5, 6035. NILAK. zerlegt das Wort in मह (= उद्धव, उत्सव) + अत्यय und erklärt es durch मुखनाश.

2. महात्यय (wie oben) adj. grosses Leid verursachend MBH. 5, 7071.

1. महात्याग (म^०+त्याग) m. grosse Freigebigkeit; davon adj. मय in grosser Freigebigkeit bestehend: व्यवहार KATHĀS. 23, 84.

2. महात्याग (wie oben) 1) adj. überaus freigebig. — 2) m. N. pr. eines Mannes WASSILJEW 74. Die Form des Wortes steht nicht sicher.

महात्यागिन् (म^०+त्याग) adj. überaus aufopfernd, — freigebig; als Beiw. Çiva's Çiv.

महात्रिकुद (म^०+त्रि^०) m. N. eines Stoma ÇĀÑKH. ÇR. 16, 29, 15. ककुभ् dass. AÇV. ÇR. 10, 3.

महात्रिपुरमुद्गीकवच (म^०-त्रि^०-मु^०-क^०) n. ein best. Zauberspruch Verz. d. Oxf. H. 94, a, 11.

महात्रिभूल (म^०+त्रि^०) n. ein grosser Dreizack RĀĠA-TAR. 2, 133.

महादंष्ट्र (म^०+दंष्ट्रा) 1) adj. grosse Spitzzähne habend: राजस R. 3, 50, 20. Çiva MBH. 13, 1202. 1215. — 2) m. N. pr. eines Mannes KA-

THĀS. 39, 90.

1. महादण्ड (म^०+दण्ड) m. 1) ein grosser Stab PRAB. 21, 5. nach einem Schol. ein langer Arm (बृहद्दण्ड). — 2) eine grosse Strafe MBH. 5, 7526.

2. महादण्ड (wie oben) 1) adj. einen langen Stab tragend. — 2) m. N. pr. eines Schergen Jama's BRĀHMDHARMA-P. 56 im ÇKDr.

1. महादन्त (म^०+दन्त) m. ein grosser Zahn, insbes. der Fangzahn eines Elefanten TRIK. 2, 8, 36.

2. महादन्त (wie oben) adj. grosse Zähne habend: Çiva MBH. 13, 1202.

महादमत्र (म^०+द^० von 1. दम्) n. N. eines Buchs ÇĀÑKH. GRHJ. 4, 10. AV. PARIC. in Verz. d. B. H. 92, 11.

महादम्भ (म^०+दम्भ) adj. grossen Betrug ühend, Beiw. Çiva's Çiv.

महादग्नि (म^०+दग्नि) adj. überaus arm PAÑKĀR. 1, 8, 35.

1. महादान (म^०+दान) n. eine grosse Gabe, Bez. bestimmter werthvoller Gaben HALĀJ. 4, 88. Verz. d. B. H. No. 1218. Verz. d. Oxf. H. 87, a, 38. PAÑKĀR. 4, 5, 39.

2. महादान (wie oben) adj. von grossen Gaben (Opfergeschenken) begleitet: यज्ञ HARIV. 2318.

महादारु (म^०+दारु) n. = देवदारु Pinus Deodora Roxb. GĀTĀDH. im ÇKDr. ÇĀÑKH. SĀH. 2, 25, 57.

महादेकतमी f. eine best. Pflanze, = श्वेतकिणिकी RĀĠAN. im ÇKDr. u. dem letzten Worte; महालिकतमी v. l.; vgl. सितामिकतमी (v. l. सितालि^०) und कतमी.

महादेवाकीर्त्य (म^०+दि^०) n. N. eines Sāman Ind. St. 3, 228. AIT. BR. 4, 19. TBR. 1, 2, 4, 3. AÇV. ÇR. 8, 6. ÇĀÑKH. BR. 25, 4. ÇR. 11, 13, 1. 16, 14, 13. LĀTJ. 4, 6, 23.

महाडण्ड (म^०+डण्ड) m. eine grosse Kriegstrommel ÇABDAR. bei WILSON; महाद्वंद्व ÇKDr. nach ders. Aut.

महाडुर्ग (म^०+डुर्ग) n. eine grosse Widerwärtigkeit, — Gefahr PAÑKĀT. 123, 17.

महाद्वत (म^०+द्वत) N. eines buddhistischen Sūtra WASSILJEW 318. 318. Die Form des Wortes steht nicht sicher.

महाद्वषक (म^०+द्वषक) m. eine Getreideart (शालि) SUÇR. 1, 193, 8.

महादति (म^०+दति) m. ein grosser Schlauch, — Balg: महादतिरिवाध्यातः पापो भवति नित्यदा MBH. 3, 13748. महादतिरिवाध्यातः सुकृतेनैव वर्तते 12, 3535.

महादेव 1) m. (म^०+देव) a) oxyt. der grosse Gott, insbes. Bez. eines zu dem Kreise des Rudra gehörigen Gottes und des Rudra selbst: सोमो राजा वरुणो राजा महादेव उत मृत्युरिन्द्रः AV. 5, 21, 11. 9, 7, 7. 12, 5, 19. Arjamaṇ, Varuṇa, Rudra, Mahādeva 13, 4, 4. TS. 1, 4, 36, 1. Çarva, Īçāna, Mahādeva, Ugradeva VS. 39, 8. रुद्राय महादेवाय जुष्टो वर्धस्व AÇV. GRHJ. 4, 8, 9. 19. ÇAT. BR. 11, 5, 2, 5. यां समो महादेवः पशून्कन्यात् PAÑKĀV. BR. 6, 9, 7. 18. KAUC. 31. TAITT. ĀR. 10, 1, 20. AV. PARIC. 42, 2. Ind. St. 1, 385. महादेवस्य पुत्राभ्यां भवशर्वाभ्यां नमः ÇĀÑKH. ÇR. 4, 20, 1. = शिव AK. 1, 1, 28. H. 198. HALĀJ. 1, 13. ARĠ. 3, 7. SUND. 3, 4. 28. MBH. 2, 1642. 3, 1625. 4, 1297. 5, 7392. 14, 203. HARIV. 7381. 12493. R. 1, 37, 6. 55, 12. 15. fg. 75, 17 (77, 20 GORR.). 3, 31, 10. 33, 107. 6, 74, 38. 102, 3. Spr. 4702. MĀRK. P. 23, 63. 51, 56. MUIR, ST. 3, 161. PAÑKĀR. 1, 7, 10. WEBER, RĀMAT. UP. 359. Verz. d. Oxf. H. 23, b, 10. 40, b, 37.